

ANALISI MUSIKALA

Analisi Musikala irakasgaiak musika-proposamenetara zentzuz hurbiltzeko aukera ematen du, eta horrek proposamenen esanahi eta ezaugarri desberdinak arakatzeko eta ikuspegi kritiko eta estetikoak aztertzea eskatzen du. Horri esker, ikasleek konpositoreak adierazi nahi izan zuen mezuaren dimentsioak partekatu ahal izango dituzte, baita proposamenak berea sortu zeneko testuinguru historiko-sozialarekin duen erlazioa ere. Aldi berean, lana entzuteak eta interpretazioak norberarengan eta besteengan duen eraginaren balorazioa eskatzen du.

Irakasgai honen bidez, ikasleak musika-hizkuntzak antolatzen eta konposatzeko teknika eta prozedurekin ohitzen dira, eta, aldi berean, estilo eta testuinguru desberdinen funtsezko osagaiak antzematen dituzte lan horietan. Musika-proposamen desberdinak aztertzeak soinu-unibertsoa zabaltzea sustatzen du. Unibertso horretan mugitzen dira egunero ikasleak, eta arte-hizkuntzaren hainbat erabilera planteatzeko aukera ematen die.

Musika-proposamen bat nola eraikitzen den aztertzeak lagundu egiten du espiritu kritikoa garatzen, aniztasuna kultura-berastasunerako iturri gisa baloratzen, jakin-mina sustatzen, enpatia hobetzen eta hitzeko hizkuntzan emozioak definitzeko gai diren hizkuntza-erabilerak bilatzen. Horretarako, ikasleei eskatuko zaie gai izan daitezela musika-hizkuntzaren elementuen, soinu-iturrien edo konposizio-teknikaren oinarrien erabilera baliabide estilistiko eta formal bereizgarriekin eta alderdi historiko-sozial garrantzitsuekin erlazionatzeko, baita gogoeta estetikoekin eta emozioekin ere. Iruzkina, ahozko gogoetak edo idatzizko aipamenak eginez, ikasleek musika-proposamen propioei, interpretazioari eta entzule gisa duten inpresioari buruz ikasitakoa azalduko dute. Euren esperientzia partekatuz, modu eraginkorragoan integratzen dute euren ikaskuntza, beste sortze-, egikaritze- edo hautemate-egoera batzuetan aplikatzeko.

Era berean, formula melodiko-erritmikoak eta eredu harmonikoak analisiaren bidez nola erabiltzen diren ulertzeak aukera ematen du ikasleek beren musika-interpretazioetara modu aplikatuan eraman eta eskema oinarrikoetan automatizatu ahal izango dituzten konposizio-prozesuak barneratzeko, eta horrela, euren inprobisazioetan eta sorkuntzetan modu logiko batean sartzeko.

Euren musika-sorkuntzak partekatzean eta analizatzean, eta sorkuntza-prozesuetan erabilitako prozedurei eta tresnei buruz elkarrekin hausnartzean, berdinen arteko ikaskuntza sustatzen da, eta, ondoren, beste sormen-lan batzuetan aplikatzea eta hobetzea, baita musika-lanak edo musika-laburpenak hautematea ere.

Analisi Musikala irakasgaia bi mailatan banatzen da, eta bigarrena lehenengo mailaren jarraipen logikoa da. Konpetentzia espezifikoak funtsezko lau osagaien arabera egituratzen dira: Kultura Nortasuna, Kultura Harrera, Autoadierazpena eta Arte/Kultura Ekoizpena. Horiek ikasleen gaitasunak garatzen dituzte, analisi musikala ezagutzeko, erabiliz eta aplikatuz, musika ulertzeko, hartaz gozatzeko, hura ikertzeko, ezagutzeko eta erabiltzeko ezinbesteko tresna gisa.

Irakasgaia osatzeko musikaz egiten diren erabilerak ezagutzen dira, era horretan modu kontzientean entzulearengan eragiteko, dela helburu terapeutikoekin, dela erabat musikalak ez diren esparruetan erabiltzeko lotutako beste funtzionalitate batekin.

Ebaluazio-irizpideak zerrendatzen diren konpetentzia espezifikoak lortu diren ala ez zehazteko egin dira. Musika-proposamen bat aztertzen ikastea proposamen osoa ulertzeko eta proposamen hori osatzen duten elementuak hainbat testuingurutan erabiltzen jakiteko tresna da.

Maila bakoitza jakintza multzotan egituratzen da, eta ezagutza, trebetasun eta jarrera

multzokatuak osatzen dituzte. Lehenengo mailan, honako enuntziatu hauen pean: A. Analisi musikalaren hastapena eta B. Forma musikala. Lehenengo mailako oinarrizko jakintzak entzute aktiboaren garapenean, gaitasun analitikoetan eta musika-proposamen bat osatzen duten elementuak eta egiturak ulertzeko beharrezkoak diren gaitasunen eta trebetasunen erabileran oinarritzen dira. Bigarren mailan, jakintzak bi epigrafetan multzokatuta daude: A. Analisi musikalaren teknikak eta B. Musika-generoak. Bigarren maila honetan, musikako ezagutzak hobetzen jarraitzen da, analisiaren erabilera musikan sakontzeko eta musika-generoetan berezkoak diren sormen-prozesuak ezagutzeko tresna gisa, historian zehar hainbat proposamen artistiko-musikalen bidez.

Horretarako, ikasleek analisi-prozesuan modu aktiboan parte hartzea proposatzen da, eta, ikasgelako jardueren bidez, ezagutzak aplikatu ahal izateko benetako egoerekin lotzea. Irakasgaiak aukera ematen du jarduerak diseinatzeko. Jarduera horietan, entzute aktiboak —euskarri grafiko edo bisualekin edo gabe— kultura-ondarearen gaineko argumentazio kritikoa egiteko eta nortasun propioa eraikitzeko gaitasuna sustatuko du, eta horrek proiektu artistikoak arrakastaz garatzeko aukera emango die.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Hainbat lanetako musika-elementuak aztertzea, entzute aktiboa eta partituren azterketa erabiliz, horien ezaugarriak deskribatzeko eta konparazioak egiteko.

Lan bat osatzen duten elementuen ezaugarrien deskribapenak bat egiten du teoria musikalari buruzko ikaskuntzekin eta horien hautemate-ezagutzarekin, eta hainbat konposizio definitzen dituzten ezaugarrien arteko konparazioa ahalbidetzen du.

Bestalde, hainbat testuingurutan sortutako eta genero eta estilo desberdinetakoak diren musika-lanen arteko analogiak eta desberdintasunak hautemateak aukera ematen die ikasleei soinu-unibertso zabal batean sartzeko, beren musika-gustuak aberasteko eta beren arte-errepertorioa zabaltzeko.

Gainera, ikasleei funtsezko elementuak ematen dizkie oraina ulertzeko eta interpretatzeko, kultura-nortasun propioa garatzeko eta kultura- eta arte-ondarea babesteko.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, KPSII5, HK1, KAKK1, KAKK2.

2. Konposizio baten musika-elementuen arteko erlazioak ezartzea, haren egitura eta erabilitako konposizio-prozedurak aztertuz, musika-lana genero, estilo eta sorkuntza-testuinguru batekin lotzeko.

Musika-pieza baten intenzionalitateak ezagutzeak musikagilearen adierazpen-borondatera hurbiltzea esan nahi du; izan ere, musikagileak, bere sorkuntzan, musika-hizkuntzaren elementu diferentek erabiltzen ditu konposizioari forma eta zentzua emateko.

Horrek aukera ematen du erabilitako konposizio-tekniken ulermenean sakontzeko, eta, gainera, obraren ikuspegi globala eraikitzen laguntzen du, osagaien eta azken emaitza

musikalean eragina duten testuinguru-faktoreen eta faktore estilistikoaren arteko erlazioaren bidez.

Egileari eta sorkuntza-testuinguruari buruzko informazio-iturri analogiko zein digitaletatik abiatuta ikerketak garatzeak konpetentzia hori hobeto garatzen laguntzen du.

Era berean, ikasleek konposizio baten ezaugarri bereizgarriak musikaren historian zehar eboluzionatu duten estilo eta generoekin nahiz garrantzi bereziko forma-tipo jakin batzuekin lotu ahal izango dituzte.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, KD1, KPSII4, HK1, KAKK1, KAKK2.

3. Aztertutako obrei buruzko musika-iruzkinak eta -kritikak egitea, terminologia egokia erabiliz eta hainbat informazio-iturri kontsultatuz, iritzi pertsonal oinarrituak adierazteko eta musika-ondarea zabaltzen laguntzeko.

Musika-elementuak identifikatu, aztertu eta deskribatzeko trebetasunak garatzeak, baita hainbat lan eta interpretazio alderatzeak ere, ikasleei beharrezko terminologia eta tresnak ematen dizkie, musika-lan jakin baten sorkuntzari edo interpretazioari buruzko balorazio pertsonala modu arrazoituan azaltzeko.

Egokia da, beraz, ikasleek sentimenduen eta emozioen ahozko adierazpenaren gaitasunak dakartzan onurak ulertzea. Pentsamendua talde-testuinguruetan adierazteak ikaskuntza kolektiboa errazten du, ezagutzak berdinaren artean transmititzen laguntzen du eta, aldi berean, autoestimua eta autopertzepzioa indartzen ditu.

Era berean, iruzkin pertsonalak aberastu egingo dira ikasgelan argudiatutako hainbat ikuspuntu bateratuz eta hainbat iturri fidagarriaren kontsultaren bidez lortutako informazioarekin.

Egunkari jeneralistetan edo aldizkari espezializatuetan argitaratutako kritiken irakurketak, gainera, aukera emango du horrelako testuetan erabilitako egiturari eta hiztegiari buruz hausnartzeko, eta ikasleek bitarteko analogiko edo digitalen bidez landu eta zabaldu ahal izango dituzten musika-aipamen, -iruzkin edo -kritiketarako ereduak eta adibideak eskainiko ditu. Testu horiek lantzeak, kasu askotan, kontsultatutako informazioa berriz lantzea dakarrenez, egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatzea sustatuko da.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK2, HKK3, KD2, KD3, KPSII4, HK1, EK3, KAKK3. 1

4. Oinarritzko konposizio-prozedurak eta teknologia digitalak erabiltzea, musika-elementu eta -egitura egokienak erabiliz, obra errazak sortzeko eta inprobisazioak egiteko.

Musika ikuspegi analitiko baten bidez ulertzeko gai izateak aukera ematen die ikasleei musika-proposamenen garapenean aktiboki parte hartzeko, musika-lan edo zati baten soinu-formulazioa azpiko eduki espresiboarekin lotzen duten konposizioetatik hartutako ereduetatik abiatuta.

Aldi berean, musika-ideia garatzeak berekin dakar lortu nahi diren efektuen arabera musika-materialak eta estilo-ezaugarriak aukeratzea, harmoniaren, erritmoaren, melodiaren eta tonu-egituraren arauak aplikatzea, eta konposizioak inprobisazioaren eta interpretazioaren beharretara egokitzea.

Oinarrizko konposizio-prozedurak aplikatzeak musika-lan berriak sortzea errazten du, musika-material berri hori sormen-prozesuan txertatzen den testuinguruan, irakasgaiaren ikaskuntzak eta teknologia berriek eskaintzen dituzten aukerak aplikatuz.

Oinarrizko konposizio-prozedurekin lotutako ikaskuntza horiek praktikan jartzeak adierazpen-gaitasunen eta ekintzaitza-jarreraren garapena ere lantzen du, taldeko musika-proiektuetan parte hartuz. Proiektu horietan, ikasleek funtzio desberdinak hartzen dituzte beren gain, eta besteen ekarpenak eta ideiak errespetatzen dituzte.

Konpetentzia espezifiko hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, STEM1, KPSII3.1, KPSII3. 2, KD3, EK3, KAKK3.1, KAKK3. 2, KAKK4.1, KAKK4.2

5. Musikaren erabilera helburu terapeutikoekin, eta beste adierazpide artistiko batzuekin batera, ikertzea, hainbat informazio-iturri erabiliz eta musika-lanen ezaugarri musikalak aztertuz, musika-ezaugarri jakin batzuek osasunean eta emozioetan nola eragiten duten ulertzeko.

Analisi musikala, tradizioz, obra bere sorkuntza-testuinguruan ulertzera bideratu izan da, musika-lan hori hautematen duenaren gainetik musikak sor dezakeen efektua nabarmendu gabe.

Musika baliabide terapeutiko gisa erabiltzeari buruzko ikerketa ugari egin dira azken hamarkadetan, eta arazo fisikoak, kognitiboak, psikologikoak edo sozialak dituzten pertsonengan sortzen duen onuraren ebidentziak daude. Horrek aukera ematen du ikasleek musikaren ikuspegi analitikoak aberasteko, helburu terapeutikoekin erabiltzen den musikaren ezaugarriak identifikatuz, eta osasunean eta emozioetan duen eragina ikusiz. Horretarako, hautatutako errepertorioa ikertzeko prozesuak garatu beharko dira, informazio-iturri fidagarriak erabiliz.

Halaber, musikak beste arte batzuekin (zinema, dantza edo antzerkia, adibidez) batera betetzen dituen ezaugarrien eta funtzioen analisiak aukera emango die ikasleei askotariko giro emozionalak sortzen dituzten baliabide musikalak ezagutzeko eta barneratzeko, eta, ondoren, musika beste adierazpide artistiko batzuekin uztartzen duten sormenezko proposamenak garatzeko.

Konpetentzia espezifiko hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK3, STEM 4, KD1, KD3, KAKK2

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Analisi Musikala I	Analisi Musikala II
---------------------------	----------------------------

1. kompetentzia espezifikoa	
<p>1.1. Musika-lan bat osatzen duten elementuak eta horien funtzioa identifikatzea, entzute aktiboaren bidez eta partituraren eta entzutearen plazer estetikoaren laguntzaz.</p> <p>1.2. Hainbat musika-konposiziotako oinarritzko elementu teknikoak eta egitura formal bereizgarrienak deskribatzea, askotariko obrak aztertuz, eta besteen iritziekiko errespetuzko jarrera erakutsiz.</p>	<p>1.1 Entzute aktibotik eta partituren azterketatik abiatuta, musika-lan baten musika-ezaugarriak deskribatzea, haiek osatzen dituzten elementuak eta konposizioaren barruan betetzen duten funtzioa jarrera irekiaz eta errespetuz aztertuz.</p> <p>1.2. Hainbat musika-proposamenen osagaiak eta ezaugarriak alderatzea, haien arteko analogiak eta desberdintasunak ezarri eta kultura-aniztasuna errespetatuz.</p>
2. kompetentzia espezifikoa	
<p>2.1. Musika-lanak modu gidatuan aztertzea, erabilitako egitura formala eta konposizio-prozedurak identifikatuz, hainbat baliabide eta euskarritan oinarrituz.</p> <p>2.2. Aztertutako musika-lanak beren sorkuntza-testuinguruarekin lotzea, egileari eta garaiari buruzko banakako eta taldeko ikerketa-prozesuen bidez, informazioa iturri fidagarrietatik hautatuz eta hizkuntza tekniko egokia erabiliz.</p>	<p>2.1. Historian zehar musika-genero nagusiek izan dituzten forma-, konposizio- eta estilo-ezaugarriak identifikatzea, euren elementu teknikoen eta egitura formalaren analisisan oinarrituz, jarrera irekiarekin eta ikuspegi estetikitik duten garrantzia baloratuz.</p> <p>2.2.- Aztertutako musika-lanak genero, estilo eta sorkuntza-testuinguru jakin batekin lotzea, egitura formala, erabilitako konposizio-prozedurak eta asmo artistikoa modu autonomoan identifikatuz.</p>
3. kompetentzia espezifikoa	
<p>3.1. Entzundako musikak eragindako zirrarak eta sentimenduak askatasunez eta jarrera irekiz adieraztea, pentsamendu kritikoaren garapena erakusten duten argudioak erabiliz, eta beste adierazpen artistiko batzuekiko lotura ezarri.</p> <p>3.2. Kultura-zabalkunde analogikoko eta/edo digitaleko proiektuetan parte hartzea, analista kritiko gisa kolaboratuz eta egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatuz.</p>	<p>3.1. Aztertutako musika-lanei buruzko iritzi pertsonalak adieraztea, musika-terminologia egokia erabiliz, besteen iritziekiko jarrera gogoetatsu eta errespetuzkoarekin.</p> <p>3.2. Aztertutako musika-lanei buruzko norberaren iritzia justifikatzea, baliabide analogiko eta digitaletatik informazio egokia ikertu, hautatu eta tratatuz.</p> <p>3.3. Musika-kritikak eta norberaren iruzkinak egitea eta zabaltzea, baliabide analogiko zein digitalen bidez, argudio eta irizpide musikal egokietan oinarrituz, egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatuz.</p>
4. kompetentzia espezifikoa	
<p>4.1. Aurrez aztertutako musika-eredu jakin batzuk ahots-, gorputz- edo instrumentu-interpretazioaren bidez erreproduzitzea, haien egitura barneratuz, pertzepzio fisiko-motorraren eta soinu-pertzepzioaren bidez, eta memorizazio-estrategiak aplikatuz.</p> <p>4.2. Musika-egitura eta -sorkuntza laburrak inprobisatzea, beren funtsezko elementuen ezagutzatik eta analititik abiatuz.</p> <p>4.3. Teknologia digitalak musika-konposizioan</p>	<p>4.1. Musika-lan bat osatzen duten elementuak sormenez aplikatzea konposizioetarako oinarri gisa, patroiz melodiko, erritmiko, harmoniko eta formalak eta funtsezko konposizio-prozedurak erabiliz.</p> <p>4.2. Inprobisazioen bidez, arte-hizkuntzaren erabilera desberdinekin taldean esperimintatzea, enpatia eta kolaborazioa erakutsiz.</p> <p>4.3. Analisi musikolari aplikatutako metodoak eta</p>

erabiltzea modu kritiko, seguru eta arduratsuz.	teknikak eraginkortasunez erabiltzea, tresna teknologikoen laguntzaz, musika-ondarea zabaltzen, hedatzen eta balioesten laguntzeko autonomia erakutsiz.
5. kompetentzia espezifikoak	
5.1. Musikak beste adierazpide batzuekin (zinema, antzerkia, dantza...) erlazionatzen denean betetzen dituen funtzioak identifikatzea, horien ezaugarriak eta ikuslearengan sortzen duen efektua aztertuz.	5.1 Musikaren erabilera terapeutikoak aztertzea, baita zenbait musika-ezaugarri osasunean eta emozioetan nola eragiten duten ere, informazio-iturri fidagarrietan lortutako informaziotik abiatuz. 5.2 Helburu terapeutikoekin erabiltzen den musikaren ezaugarriak deskribatzea, obren adibideak aztertuz eta haien ezaugarriek entzulearengan izan dezaketen ondorioekin lotuz.

Oinarrizko jakintzak. 1. maila.

A multzoa. Analisi musikalaren hastapena

Partitura eta entzute aktiboa analisi musikalaren euskarri gisa.

Musika-proposamen baten oinarrizko elementuak eta horien arteko erlazioa: erritmoa, melodia, harmonia dinamikoa, agogikoa, testura eta instrumentazioa.

Hainbat garai, estilo eta generotako musika-proposamen adierazgarriak entzuteko analisi-estrategiak.

Proiektuak ikertu, konposatu, zabaldu eta lantzeko baliabide digitalak eta musika-aplikazioak.

Iruzkinak, ahozko gogoetak eta musika-aipamenak.

Egile-eskubideak eta jabetza intelektuala.

Tresna digitalen erabilera kritikoa, iraunkorra eta arduratsua.

Enpatia eta hainbat ikuspunturen balorazioa.

B. Forma musikala

Forma musikalaren oinarrizko elementuak identifikatzeko estrategiak.

Oinarrizko konposizio-printzipioak: errepikapena, aldakuntza, sekuentzia, kontrastea eta garapena.

Sailkapena eta tipologia formalak: forma sinpleak, konposatuak eta libreak.

Musikaren funtzioa beste adierazpen artistiko batzuekin batera.

Jarrera inklusiboen sustapena eta kultura-aniztasunaren onarpena.

Musika-proposamen sortzaileak beste arte batzuekin batera.

Oinarrizko jakintzak. 2. maila.

A multzoa. Analisi musikalaren teknikak

Konparazioa teknika analitiko gisa.

Entzumena eta partiturak aztertze teknikak.

Sorkuntza-testuingurua aztertze teknikak.

Sortzailearen pentsamendua, testuinguru-baldintzatzaileak eta obraren interpretazioa.

Iruzkinak, ahozko gogoetak eta musika-kritikak.

Musika ikertze, konposatzeko eta zabaltzeko baliabide digitalak.

Egile-eskubideak eta jabetza intelektuala.

Kultura digitalaren jarrera kritikoa, etikoa eta arduratsua.

B multzoa. Musika-generoak

Musikaren soinu- eta estilo-ezaugarriak Erdi Arotik gaur egunera arte.

Musika-formak eta -generoak Erdi Arotik gaur egunera arte.

Musikaren erabilera helburu terapeutikoein.

Orkestraren barruko instrumentu-familia nagusien erabilera eta eboluzio organologikoa.

Talde-lanean parte-hartze aktiboa eta arduratsua, diskriminazioa dakarten estereotipoak gaituz.

Musikak osasunean eta emozioetan dituen eraginak.